

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XVIII. perducitur vsque ad Annum D.XC.
nempe ab Anno primo Iustini Senioris, vsque ad quintum Mauritij Augusti.
Complectitur annos LXXIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 552. Vigiliis Pap. Annus 13. Iustiniani Imp. 26. Totilæ
Reg. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14926

Chalcedone, ad quam vigente rursus violentia regio-
nam ministrorum eius de Chalcedonia sancti Petri confuge-
re coactus est.

IESU CHRISTI
Annus 552.

VIGILII PAP. IUSTINIANI IMP. 26.
ANNUS 13. TOTILAE REG. II.

Quinquagesimus quinquagesimus secundus Do-
mini annus post Constantium Basilij vinctus
notatur in Fastis. A Procopio autem Belli Gothici deci-
mus septimus quo Memnensis Aprilis exordio annus inci-
piunt numerari Iustiniani Imperatoris vigesimus sextus
cum mense Februario, adhuc anno durante eiusdem
Imperatoris vigesimo quinto, idem Iustinianus sanctio-
nem edidit aduersus Iudaeos, quibus prohibere facere
negi libros alia tradi docereque lingua quam Hebraica
quo fieri, ut simplicioribus, quos vellet, ipsorum tra-
didit magis illorum damno propinare errores. Hos
igitur lege coercens praecipit si quid iudem contra diuinam
Scripturam ausi sunt docere tradere, ut negare mortuo-
rum resurrectionem, siue vniuersale iudicium, vel alle-
gere per Angelos cuncta esse creata. Quantum enim ex
Iustiniani sanctione concipitur, Hebraeam vulgo lin-
guam Hebraeorum vni deservant, & nationum lingua, si-
ue ea, quae apud eos vulgatae esse, videbantur. Illi igitur
sanctio sic se habet a:

*Necessarium quidem erat, Hebraeos sacros audientes libros, non
sibi horum adhaerere, sed ad recordanda eis prophetias inspicere, per
quas in operam Deorum & Salvatorem generi hominum Iesum Chris-
tum annuntiant. Sed etiam si in scriptis simplicissimis interpretationi-
bus tradentes, a secula usque nunc abierit auctoritas gloria: tamen cer-
tate animarum dicentes ipsos, non simplicissimus sine iudicio eu re-
sistere inualuit. Per hoc enim ius scriptum, quod nobis adducta sunt in-
terpretationes, didicimus, quod quilibet plani habentes Hebraeos qui
volum, & ipsa vni in sacrorum librorum lectione volunt, nec Grae-
cam tradere dignentur, & multum dudum tempus per hoc admi-
nium commouent. Nos igitur huiusmodi dicentes, meliores iudica-
uimus esse, & Graecam vocem ad sacrorum librorum lectionem tra-
dere volentes, & vocem omnium simpliciter, quam locum aptiorum
& magis certam audientibus facit.*

*Somnum igitur, licentiam esse volentibus Hebraeos per syna-
goga sua in quocumque Hebraeos omnino loci sunt, per Graecam
vocem sacros libros legere communitibus, vel etiam patrias sorte
(Italiae has dicimus) lingua, vel etiam aliorum simpliciter, vna
liber ante loci etiam lingua communitata, & per ipsorum lec-
tionem, per quam clara sunt, quae dicuntur, conuentionibus o-
mnibus digne, & secundum hoc vniuersae & conuenerit. Neque
substant esse hi, qui apud eos sunt, expostionibus solum Hebraeo-
rum tradentibus in signari haec quae admodum voluerint, mel-
terum generantia suam ipsorum abscondentes in aliam consuetudi-
nem.*

*Verumtamen hi, qui per Graecam legunt, Septuaginta vni-
tate traditione, quae omnibus certior est & praesulius melior indi-
cata, praecipue propter quod circa interpretationem contigit: quia
& per dicitur dicitur & per diversa interpretantes haec, tamen v-
nam tradiderunt omnes compositionem: Ad haec vero qui non
horum viderunt & illud admittere, quia multo antiquiores sa-
lutaris apparitione nostrum DEI & Salvatoris nostri Iesu Christi
construit, tamen illam futuram tanquam videntes sacrorum li-
brorum traditionem fecerunt, & utique prophetia gratia circum-
fulgentem. Et haec quidem vniuersae praecipue omnes: sed non ta-
men tanquam ex rebus excludere sanctorum interpretatione.
Licet tamen datus & Aquile vni, est aliena tribu illi, & non
compositum aliquibus formosum habet eorum Septuaginta inter-
pretatione diffinitionem.*

*Eius vero, quae ab eis dicitur Secunda editio, inter diuina o-
mnino.*

Annal. Eccles. Tom. 7.

*minimodo, & vocem sacri non conueniant libri, neque de super
traditione de prophetis, sed inuentionem constitutam virorum
ex sola loquentium terra, & diuinum in ipsis habentium ni-
hil. Et ipsas ergo sacras vocis legant, codices ipsos reseruant, sed
non abscondentes quidem, quae per eos dicta sunt, exterioribus
vero traditis sine scriptis vana vocis videntes ad simpliciorum per
ipsos excogitatio perditionem (Thalimuditas Iudaeorum
ignat Imperator.) Vt haec data a nobis licentia, neque da-
uimus aliquibus substantiam omnino, qui Graecam vocem &
alios tradunt, neque ab alio quouis prohibeantur. Neque
licentiam habebunt hi, qui ab eis maiores omnibus archiphe-
retica: aut presbyteri forsan, vel magistri appellantur, peri-
nari aliquibus aut anathematibus hoc prohibere: nisi velint pro-
pter hoc castigare corpora penae, & insuper priuationem sacula-
tum nolentes sustinere, meliora vero & Deo anabibitoria voluntibus
nobis & iubentibus.*

*Si quidem vero apud eos atque vana noua vocis eloquia in-
ferre praesumpserint, aut resurrectionem & iudicium negare,
aut facturam DEI & creaturam Angelos subsistere: hoc & ex-
pelli volumus loco otiosi, & non relinquo vocem blasphemiae, &
ita DEI simul lapsam notitia: praesentes enim eos assari
aliquid huiusmodi, vitium subdatur suspicium, illud terrore
ex hoc iudicium emendantes gentem. Otiosus autem eos, aut
per istam, aut per illam linguam sacros libros audientes, seruari qui-
dem interpretantium magister atque, non solus vero considerate
literari, sed rebus reserui & diuinum veraciter intellectum reci-
pere: vi & redideri quod melius est, & quiescere aliquando er-
rantes, & in hoc ipso, quod est omnium rege, rege peccantes
in DEVM. Ipsi dicimus. Propterea enim omnino eis vocem
aperimus ad sacrorum librorum lectionem, ut omnes de caetero ce-
rum accipientes scientiam, doctores ad melius fiant, re confes-
sa constituta, paratorem ad ad Creationem esse, & ad melioris in-
tentionem, sacri inuentionem libri, & parum quod desit ha-
berent ad emendationem, quam scientem quidem horum ni-
hil, solo vero cultus inchoatum nomine, & tanquam anchora re-
tentum sacra, & doctrinam piam haeresi appellationem esse putan-
tem.*

*Quae igitur nobis placuerunt, & per hanc praesentem piam
legem declarata sunt, custodite quidem tua gloria, & quod tibi
ostemperat officium: seruiat & pro tempore, qui in eodem in-
gulo vniuersum, & non permittere omnino Hebraeos praeter haec
facere: sed insistentes & prohibere omnino nitentes, corporibus
primum penae subiciens, exitum incolere compellet, auferens
& bona, vi non similes ipsi contra DEVM, sed & Imperium
audaciter in se gerant. Vt tamen autem & praecipuum ad Pro-
vinciarum Praesides, praecipuum ipsi nostram legem, vi & ipsi hanc
dicentes propinant per ciuitatem vniuersamque: scientes, quia
haec obseruari vtile erit his, qui nostram indignationem veriti
fuerint. Data sexto Idus Februarij, Constantinopoli, D. N. Iustin.
PP. Aug. an. 25. post Basilij V. C. Consularum anno 12. * sed
contingendum, ut dicat anno vndecimo: annus enim Im-
peratoris vigesimus quintus absoluitur hoc anno in fine
mensis Martij: in Aprili mense vigesimus sextus inchoat.
Hac igitur Imperatoris sanctione ordine temporis
recensita iam rerum Vigilij Papae anni huius, nullius al-
terius lectionis obice interitum, narrationis seriem in-
grediamur.*

*Meminit, lector, debes quae anno superiori Constanti-
nopolitanae aduersus Vigilium Romanum Pontificem sunt
sacrilege perpetrata, cum ipse Catholicae & Apostolicae
sedis Antistes vim merentis Imperatoris ad sancti Petri
basilicam primum confugere coactus est. Sed quod nec
facit ille alylus, seruilis etiam conditionis quibuscum-
que securus, tanto Pontifici ab Imperatoris sacrilegi vio-
lencia videri poterat esse tutus ante oculos eius positus:
trans mare quasi effugium, & in basilicam sanctae
Euphemiae apud Chalcedonem (si quis tamen inue-
niri possit locus ab Imperatoris furore securus) habitare
disposuit. Hoc plane tempore accidisse noscuntur, quae
Anastasio Bibliothecarius iungit, immo confundit cum
prioribus, quae acciderunt vniuersae adhuc Theodora Aug-
ustae Tunc (inquit) antequam scilicet ab Ecclesia S. Petri
recederet, dedit aliam in suam rem eius quidem, dicens: Homi-
cida, nefas, quid loqueris: quia Siluerum Papam eccidisti, &*

VI.

VII.

* II.

IIIX.

IX. solum mulierem vidua ad iaces & suscepit in se. Tunc fugam in basilicam sanctae Euphemie tenuit collocantem ad se. hanc ubi vestige ad posteriorem fugam, priorem onmittens: cetera autem, que sequuntur, suo loco dicentur.

In eadem itaque sancte Euphemie basilica Vigilius degens, sicut prius fecerat, nihil penitus remisit Apostolicæ auctoritatis; atque perinde, ac si Romæ in ipsa Lateranensi basilica, sive Vaticana summa pace confisteret, ibi cum suis memoratis ante Episcopos degens, que essent Ecclesiæ libertatis & Catholicae fidei integritatis, tractare minime pretermisit: Sed ex eo, cuius in sede confisteret, ipso, inquam, Petro Apostolorum Principe, tanta est ipsi parva fiducia, vt ex Apostolico throno, cui in sua persona sciret consistere Petrum, & in Petro Christum, summa potestatis plenitudine aduersus Metropolitanos Episcopos, immo in ipsum Patriarcham Constantinopolitanaum ferre sententiam, insuper & expecteram facta Imperatoris rescindere magno animo sit aggressus, minime renertus valum potentis, sciens maiore fulciri, quam Hieremiam auctoritate, cui a Domino dictum a: *Eccc constitui te hodie super gentes & regna, & ceterum: Dedi te hodie in civitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum æreum super omnem terram Regibus Ludæ Principibus eius & sacerdotibus, & omni populo terra: & bella hinc adierunt te, & non prævaldebunt: quia ego tecum sum ait Dominus) vt liberentur. Tanto namque ipse potentior est Propheticis effectus, quanto differretius præ illis nomine hæreditavit. Cuiusmodi aliquando Prophetarum verbum: Tu es Petra, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. & porta inferi non prævaldebunt aduersus eam? His regitur Domini promissionibus roboratus, tum aliis, tum se ipso robustior tunc apparuit, cum magis deorsum mergeretur.*

X. Vidiles plane tunc non characteribus tantummodo exaratum sententiam illam omnium ore verbatim. Vbi Papa, ibi Roma, sed velut in tabala graphice coloribus delineatam veritatem ipsam: dum idem ipse, qui ad fugam captus est locus, & veluti delectus ad laticibus, idem sit effectus ipsius presentia Romani Pontificis eminentis cunctisque persequuntis tremendum; aduersarios sublimis turris, inaccessibilis cullibet humanæ potentie, & quam nulli in holtes saceretis, qui confugit in eam, manens ipse securus, secundum illud Prouerborum: *Torsit fortissima nomen Domini: ad ipsum currit infans, & exaltabitur. Intellexit puer, quam verum sit, quod Apostolus Paulus ingenue profiteretur d: Cum infirmus, tuum potui sum. Etenim qui animi infirmitate visus esset iterata fuga logus esse progressus, ibique corporis quoque languore grauiter affectus, animi tamen vigore resumpto, fortior factus atque robustior intrepide de victoria securus inuargit, potentissimamque spiritalia spicula iacet in holtes ferit que ipse illæsus exiens.*

XI. Ita plane magno veluti miraculo factum, vt dum fugit Vigilius, vincat: dum insequentem & persequentem paritur Imperatorem, eundem reddat humilem & obsequentem: vt perspicue apparuerit vel ex hoc facto, quod non homo tantum, sed Carulus ipse Deus & homo cum homine in sede Petri sedente consistat, cui cedere necesse sit omnem humanam potentiam atque portas ciam inferotum. Sed quomodo hæc facta sunt, iam enarrare aggrediamur. Vbi Iustinianus Imp. accepit Vigilium Romanum Pontificem iusto metu perculsum & Petri basilicæ confugisse Chalcedonem, & in Ecclesia Euphemie martyris cum suis degere, insuper & corporis mala valitudine laborare: facti pœnitens, non milites, qui eum inde abducerent, misit iratus, sed dignam tanto Pontifice legationem ornam, qua cum iuramento præstito in pristinum domicilium honorifice reuocaret.

XII. At ipse Vigilius inde egredi nonquam consensit, neque iteratis Patricis idem voluit adhibere, nisi prius in omnibus consultum esset sedis Apostolicæ dignitati, neque, vt que contra ipsius Romani Pontificis voluntatem de Tribus capitulis Imperator appendisset edita, idem

protinus reuocaret, atque penitus aboleret. Sed & quod licet magna pollicentibus missis nuncius hand facile putaret esse credendum, vt ipse (quod in pœnitentibus est) & eorum fides: illud excogitauit, vt antea ad viuentos Christi fideles encyclicam daret epistolam, qua cuncta que gesta essent, vniuersæ Ecclesiæ impotes cretissime nif- que fage, vt si quid in ipsam Vigilium decerneret Imperator fidifragus, omnes sentirent, qua animi constantia ipse illi resisteret. & si quid præter illa, que statuerat ab eo suis sanctionibus vulgaretur, nihil esse nosset sua confessione firmatum. Epistola autem encyclicæ tuuocabi- plo Vigilio Papa conscripta ita habet:

Vigilius Episcopus Ecclesiæ Catholicæ vniuerso populo Dei.

Dum in sancta Euphemie basilica grati laborantes aggritudine teneremur, pifimus atque cleuerrimus Imperator Dominico die, id est, Kalendis Februarijs gloriosus Indici sui ad nos desinat dignatus est, id est, Iulianum & Cathegum Exconsules atque Patricios, necnon & Petrum Exconsulem Patrium atque Magistrum, sed & Iustinianum Exconsulem & Curampalantem, & Martinianum Exconsulem, & Comitem Excubitorum, & Gloriosum virum Constantinum Quæstorem, qui nobis disceruit, vt faceremus a penepers deberemus, & de sancta Euphemie ecclesia ad civitatem regiam teneret.

Quibus tali dedimus, Dos aduocante, resposum, dicentes: Nos quidem in hanc basilicam pro nulla pecuniaria vel priuata causa confugimus, sed pro Ecclesiæ tanto scandalo, quod iam tuum mandis pro peccato inuocant. Et illos si casus Ecclesiæ ordinatur, vt potant eius, quam ab omnibus sui pifimatis Principes fecit temporibus, & modo reserat: ego sacramento opus non habeo, sed statim egrediar, si causa finita non fuerit, talem sacramenti opus non habeo: quia non quam de sancta Euphemie ecclesia exire distiso, nisi scandalum ab Ecclesia Dei fuerit amputatum. Nam posteaquam edita sunt, &c. pergit narrare, que gesta sunt anno superiori, que suo loco posuimus: quibus regentis, ista ad postremum addit.

Dum hæc autem præfatis iudicibus decernimus, rogamus eos, innocente omnipotentis Dei iudicio, vt cleuerrimus Imperator hoc quoque ex nomine nostro fugerent: Quasi illi, qui a nobis excommunicati sunt, in quibus & v, quæ prædicimus, est deueni- ra, communicare non debet, ne graue quod oblit peccat non incur- rat. His ita habentibus, per magnificum virum Petrum Referendarium die pridie Kalendas Februarias quados libat nobis al- lata est, quam a cleuerrimo Principe nullo modo cretissimo desi- natam, quia nec fuerat putatis eius manu scripta. Et dum memo- rato Referendario decernimus, vt in ea scriberet diem, & quomodo ab ipso fuerat oblata, pariter signauit. Inuicemque in codice reliqua delimit, magno præiudicio historice veritatis. Ceterum ex his, que dicuntur, constat cellule tandem Vigilio Im- peratorem, atque appensa amouere iussisse a se prolata de Tribus capitulis edita, & ex sententia ipsius Vigilij nihil de illis tractari vltimifcente Synodum generalem, quam ex eisdem Pontificis desiderio & voluntate conuocari fecit, vt suo loco sequenti anno dicemus.

Ex his igitur complura conuocanda sunt scriptorum mendacia, primum que ab Anastasio tradita: nisi qui mixtum confusum ab eo narantur, suis seorsim repori- nantur locis, & non sub Theodora Augusta referantur, que longe post eius obitum facta esse noluntur: Epistolari enim historiae cetera a quibusvis scriptis cedant necesse est, si præsertim ex illis accepta noscatur episto- lis, que encyclicæ dicte, vniuerso populo Christiano, parentes vniuersæ scripse esse noluntur. Exiissent patiter habes, ex quibus redargus Nicephorum Callistum, qui de huiusmodi turbis historiam scribens, multipliciter errasse competitur, dum parum æquus in Vigilium Papam, quod Constantinopolitanaum Episco- pum Mennam a communione suspenderit, in eum in- uclitur, & mendacissime allerit parem sententiam ad- uerfus Vigilium ipsum a Menna latam: Quod si ille ausus fuisset, necessario plane & præcipue de his habenda in- tentione erant eisdem Vigilij Epistola circulas. Sed alia plura mendacia miscent, que tu ex eius verbis colliges, qua sic sic habet:

e Vigilii
tom. 1. p. 171.
Kor. 1. p. 171.
XIII
ENCYC-
CA VIGI-
AD CHAL-
STITIEN-
LES.
*Circula-
latem.
XIV.
QUID VI-
GILIUS PE-
TAT.
XV.
* post-
dic.
CEDIT VI-
GILIO IM-
PERATORE.
XVI.
E. Anastasii
p. 171.
REFE-
L. VNTRE
ERRORIS.
NICEPHO-
RI ERRO-
RES AB-
GVNTRE.
* Nicph. p.
171. l. 16.

XVII. Et inquit Vigilius in solentia profectus est, ut & Mennam a communiione quatuor mensibus excoisisset. Idem sane & Mennas aduersus illam fecit. Sed enim Iustinianus rebus huiusmodi ad terribilius assumptis eam comprehendere misit. Vigilius autem sibi metuum ad seque mactari aram * conjugit, & factu illi sibi illi implicitur. non proinde extrahit eam, quam illa euerit: et at enim magnum & ut poro sicut aram. Postea vero iam eius res Iustinianus non putavit, partem sua interponente Imperatrice Theodora, Vigilius sicut, atq; illa res Iustinianus ad communionem admittit hanc Nicephorus: qui etsi non in aliis corrigendas foret, certe defendi non potest, dum hanc viuentem adhuc Theodora Augusta facta narrat, cum redarguatur ex Procopio: & dum ait ad S. Sergij aram * Vigilius confugisse, plane incendij conuincitur ex ipsius Vigilij scriptis, quibus (vt vidimus) ait, ad S. Petri, inde ad Euphemiae basilicam confugisse.

XVIII. Proco turbata in hunc modum Ecclesia, rerum naturam etiam neque esse turbata, ea, quae hoc anno accidisse Procopius tradit, declarat: etenim hoc ipso anno Graeciae ciuitates plures terrae motu excisis, hauri terrae loca multa abscissa, potentissimaeque maris aduersiones in Romanam Imperium incursio repetita. Sed & hoc pariter anno Gothos Corsicam & Sardiniam cepisse, idem Procopius refert. Quid enim potuit esse stabile, cum religio, balli ipsi Orbis exagitari? Conitari quidem opus est omnium, cum ipsa petra, super quam Ecclesia fundata est, in orbibus in diuersa propellitur. Etenim eiusdem etiam ecclesiasticis Procopij illud asseritur, eiusmodi qui Constantinopoli contigit motu alias etiam Orientis Ecclesias fluctuasse: quo vno allato exemplo, quae in reliquis facta sunt ciuitatibus, facile quisque intelligere possit: sunt enim haec ipsius verba: *Caeteri milites, Imperatoris in ipsa circa Vspaniam in illius vrbem stationem habuerunt, ob seditionem ad de causa inter in calas ortam, qua Christiani solent de sede inter se disputando inter se alterari, hanc Procopius: ex quibus licet paucis magna potissimum intelligere, nempe interferendum totius Ecclesiae statum, Catholicis inter se in quilibet ciuitate pugnantibus.*

XIX. Veniam cum inter per discrimina fluctibus agitate naturalis omnino via cum capite vniuersum periclitari visum est Ecclesiae corpus: repente excitatus est tamquam dormiens Dominus, impetansque vento & mari, cuncta tempora ferme momento, fecit esse tranquilla. Etenim (vt dictum est) Imperator appensa antea de Tribus capitulis tolli iussit edicta, & ex sententia Vigilij Papae, quod fecerat abrogauit; atque quod idem Pontifex postulauerat, cuncta in generali agranda Concilio referuauit. His accessit, quod & Theodoros malorum omnium auctor, cuius causa vniuersa haec fuerat sepe pestis exorta, iam penitens facti (quod admiratione summa dignum est) ad eum, a quo sententiam damnationis acceperat, accedens humiliter, libellum supplicem ipsi Vigilio Papae obtulit quo & rectam fidem professus est, & quatuor fidei Concilia composuauit, non in his tantum, quae spectant ad fidem; sed & cuncta, quae in eis essent acta, rata firmaque habenda esse pariter comprobauit: quibus plane docuit, excitatam a se primum de Tribus capitulis questionem profandam esse silentio obsequendam: his adiecit, vt de de interrogatis in ipsum summum Pontificem prohibitis & contumeliosis eodem libello suppliciter veniam peteret.

XX. Quis, rogo, illa considerans, non miretur, atque etiam obloquatur, Davidicum de illud exclamans: *Haec mutatio dextera excelsi, & a Domino factum est illud, & est mirabile in oculis nostris?* cum primaria illa petra, quam adeo reuerentiam reuerentibus, eadem repente reposita sicutum implicitur in caput anguli, praeter praedignam honore habitam, vt per miraculo illud factum appareat, quod idem Propheta occidit, ita dicens: *abscissa sunt iuncta petra iudices tamen, dum eade ceciderit penitus, qui aduersari erant terrae Principes & summi religionis Antifites.* Nam praeter Theodorum Archiepiscopum Caesariensem, praestitit id ipsum etiam Mennas Constantinopolitanus Episcopus,

qui ab eodem Vigilio eadem ex causa fuerat ad certum tempus communiione priuatus: ipse enim, sicut & Theodoros, totidem verbis scriptum libellum supplicem Vigilio obtulit, quo etiam praeter ea, quae dicta sunt, pariter professus est, libellum quendam in Vigilius scriptum, minime esse suum. Sic igitur tali praemissa satisfactione, Vigilius eodem in communiione accepit, redditaque est Ecclesiae pax: quae ex optato cunctis innotescens, eo iucundior atque gratior facta est, quo magna seculi bona vixit, quae dicimus. Porro haec omnia habentur in Vigilij Papae Constituto, de quo inferius agendam erit.

Sed quam hanc mox secuta sunt bona? accipe. Gothi & Sicilia praeter omnem spem expelluntur, belloque nauali vincuntur; missique in Italiam a Iustiniano Imperatore Narsete, res Gothorum in deterius dilabi ceperunt. Vt plane perspicue fuerit demonstratum, pro statu rerum Ecclesiasticarum res Imperij a Diuinitate disponi; vt cum lacelluntur Dei faceret dotes, barbari inualeant; proterantur autem, cum illorum dignitati consulitur: sicque veluti quadam necessitate Ecclesiae pacem felicitas subsequatur Imperij, Ecclesiae vero illatum a Principe bellum eladem Imperij seculum ducat. Sed de anti huius rebus prospere gelus in Sicilia atque Italia terra inasitque Procopium contule. At haec magis anni sequentis facta doceant.

Respirante iam populo, atque optata pace letante, immensa vbiq; & ab omnibus gratiarum actiones Deo redduntur: quando & publica festa parantur, quae triumphum quandam speciem praefereant. Etenim hoc anno ipse Mennas Constantinopolitanus Episcopus, postquam a Vigilio Papa in communionem admissus est (vt inquit Nicephorus d) vigelimana nona Iunii die Encenia celebrauit basilicae sanctorum Apostolorum, cum sacrae reliquiae curru aureo circumuecta ab eodem Menna recondita sunt. Sed quae de eadem basilica Procopius d habet, audi: *Erat inquit antiqua apud Byzantium ecclesia Apostolis consecrata, longitudine temporum iam emorsa, & quae vt suspicabatur amplius stare non poterat. Hanc Iustinianus instaurauit pro dignitate. Vbi latoni & artifices, effuso fundamentis, inueniunt ligneas arcas tres insculptis literis indicantes esse scilicet trium Apostolorum corpora, Andreae, Lucae, & Timothei. Quae rex ipse & omnes Christiani maximo cum seruore conseruauerunt, & conspiciantur vniuersi a sociuere, non negligentes bonum & vicinis orbatum relinquentes, sed Apostolorum corporibus dedicatum cum pietate conseruantes. Constat autem, quod Apostoli beneficiorum memores, ad Regis honorem hunc hominibus apparuerunt, Regis, inquam, per & religiosi. Neg, enim ab humanis excedunt diuina, sed aduocari percipiunt & hominum conseruatione oblectari, haec tenus Procopius de restituta basilica Apostolorum, quam Mennas hoc anno (vt dictum est) dedicauit.*

Porro eidem bene cessit, vt post tot Ecclesiae constata dissidia, ex quibus extra Ecclesiam ipse positus fuerat, reddita pace postliminio quodam, & communiione Apostolicae sedis, cuius iacturam fecerat, consecutus, & cuncta antea beneficia recipiens, feliciter mox ex hac vita migrarit: hoc enim anno finem viuendi fecit, cum sedisset annos sexdecim: in cuius locum sequentis anni exordio subrogatur Eutychnus: de eius electione diuinitus facta anno sequenti, quo contigit, nos agemus. Quid autem acciderit Constantinopoli sub Menna de puero Hebraeo ab incendio diuinitus liberato, ita narrat Eusagrius f.

Memne temporibus miraculorum editum fuit plane memorabile. Verus fuit consuendo Constantinopoli, vt si quando multa admodum particula puri & immaculati corporis Christi Dei nostri supersissent, pueri impuberes, qui scholas frequentabant, accerserentur, easque in audirent. Quod cum factum fuit, silus cuiusdam hominis Hebraei quidem opinione, arte autem vtriarum, vna cum pueris versatus est: qui quidem, parentibus percontantibus ab eo causam morae, respondit, vt res se habuit, seque cum aliis pueris pariter comedisse, Hebraeus vile, furor & iracundia inflammatus, in dithemum ardentem, in quo vitrum formate solebat, puerum coniecit. Postquam vero mater puerum quaerit an reperire non potuit, passim per totam urbem haec, Deum cum

MENNAE EPISCOP. CONSTANTINOP. PENITENTIA.

XXI. PAX ECCLESIAE EST SALVS IMPERII.

XXII. DEDICATIO TYR. A. MENNAE BASILICA AP. LORVM. d. Nicoph. lib. 17. c. 26. e. Procop. de adif. Iustin. imp. lib. 1.

XXIII. MENNAS MORITVR.

XXIV. DE PVERO IVD. AO AB INCENDIO SERVATO.

genitum obrepans, & scilicet lamentis sedolens. Tridua autem
post ad officium officium viri sui conuersus, luctu miserabiliter disce-
rata, nomine puerum compellit. Puer in arca vocatus, vt agnouit, a
chabao respiciunt dat. Mater effraus furibus introitumque videt
puerum in medio carbonibus condentibus confitentem illatione ad
ignem incendo. Quis cum regeretur, quo pacto illam inuenit: Ma-
ter, inquit, velle amilla perperca crebro ad me venit, porrexit a-
quana, qua carbonum flammis corpus amittentes extinguere, ci-
lium deniq; dedit, quosque effudit. Quare ad infirmitatem per-
tulit, puerum cum matre lenocera regeneratiuam virginitatis docer-
uit: patrem autem pueri, qui recalcant in numerum Chryslan-
tium ascribit, in Syria erui suffragandam curauit. haereticis Eua-
ngelium rem suo tempore gestam vniuerso factam Orbi
notam enarrans.

XXV.
SYNODVS
AVRELIANENSIS
QUINTA.

Hoc eodem anno, qui numeratur Childiberti Fran-
corum Regis trigessimus octauus, habita est Synodus
Aurelianensis, eius nominis quinta, vbi viginti tres cano-
nes statuti reperuntur. Interfuit eidem Aurelianus A-
relatenfis Episcopus, ille nimirum, qui ad Vigilium Pa-
pam agentem Constantiopolim legatione mitti vna cum
ea epistola, ad quam etiam Vigilium diximus referuisse:
Trium namq; capitulorum occasione ipsam fuisse Syno-
dum celebratam, canon primus admonet, dum eius ex-
ordio damnantur hereses Nestorii & Eutychetis, quarum
causa scilicet Ecclesiam Orientalem incendio conflagra-
te. Praefuit autem eidem Synodo reperitur, primoque
loco subscriptus S. Sacerdos ita nominatus Episcopus
Lugdunensis, cuius egregiam sanctitatem testantur Ec-
clesiasticae tabulae, dum ipsius annuerciam commemo-
ratione celebrandam repraesentant pridie Idus Septem-
bris a. Itemq; praefens fuit S. Agricola Episcopus Cabi-
lonensis & ipse inter Sanctos adnumeratus, cuius & na-
talis dies decimo sexto Kalendas Aprilis singulis annis a-
gitur: extat de ipso Epigramma Venantij Fortunati his
veribus:

Martyr
leg. Rom. de
11. 199.
Fortuna
Carm. lib. 3.
DE S. A-
GRICOLA
EPISCOP.
CABILON.

Profil bonatus apex generis fidei, lacrimas
Cultus agri pollens pastor spinis granae
Cum mca terra manu meruit genitoru arari,
Reddatur uari vomere culta sui.
Nam pater agrestis dulci memuit abalu Orbis
Me vobiscum vno font. amore diuit.
Certe pateris pasta nutrit, bonus ore magister
Dilexit coluit, vexit, bonofa dedit.
Ille pro fluda sulcata nonnulla fecit:
Quid pater effudit, hoc vultu ferner ale.

ita ipse alludens ad nomen Agricolae petri filioq; com-
mune.

XXVI.

Inter alios etiam sanctitate celebres viros interfuit
Tetricus Episcopus Lingonensis, qui licet vniuersi non
egregio bene praefesse, ita & post mortem eiusdem en-
tato gessisse, ipsius vindicta in succellorem suum mori-
bus deprauiatum ostendit: de ipso enim mira haec Gre-
gorius Turonensis e. habet, dum interim Pappoli,
qui ei subrogatus est, ita conscribit: Anno 22. anno Epi-
scopus sui, dum dicitur & vilius Ecclesia circumiret, quadam no-
te dixerunt illi apparuit beatus Petrus cum vultu mirato. Cui ita:
Quid tu, inquit, hi, Pappole? Vt quid sedem mecum pollis? Vt
quid Ecclesiam perambulis? Vt quid aures multas credes dispergere?
Cede loco, dumque scilicet, abscede longius a regione. Et haec di-
centis, vixit am, quibus habebat in manibus, petri eius cum ista valli-
de conpuit. In quo ille emulans, dum cogitat quid hoc esset, fixo in
loco illo deservit, ac dolere maximo cruciatus: abhorret libum
petri quoq; & mortem suam sine precium praefolatur. Quod
plura & tertius die, cum iungo meminerit, vixit, exprauit, haec
Gregorius, quae in commendationem S. Tetrici, qui Syno-
do interfuit, hic & obitus recitasse: quo de illud quam
peripicio cognoscatur, suorum laborum post obitum
sanctos viros non esse immemores. Sed accipe dignum
tanto viro Epitaphium scriptum ab eodem Venantio &
Fortunato:

c Greg Tur
ron. lib. 11.
Franc. lib. 5.
67.
S. TETRE-
CI VITIO
IN SVGES
SOREM.

d Ven For-
car. lib. 4.
S. TETRE-
CI EPITA-
PHIUM.

Palma sacerdotij venerando, Tetricus, cultus
Te patria sedes, non peregrina tenet.
Te confusa pro munquam lapsa distulit agnam,
Nec de fure trimentis passua carpsit onib.

Sic quosq; hystra cecropi & per tibi in super amari,
Recessi placida pistor amore pergere.
Nam vt condimentum ducino cordi sapere,
Falsi dulcem ingerit ore saltem,
Summus amari Regum populi decus, arma potestatem,
Ecclesia cultor, vobilitati bonor,
Ecclesiam, autor videretur, cura minorum,
Omnium officis omnia pastor eras.
Sed tu praebat vixit tua cura molestem,
Dinere reilari pluri modo riste genuit.
Hoc tamen, alme Pater, speramus, dignus in astris
Qualis honori vixit, hic pietate prebet.

haecenus epitaphium. Sed ad Synodum redeamus.

Ornauit etiam tantam coronam Paruum S. Eleuthe-
rius Episcopus Antiodus, & ipse inter Sanctos adnu-
meratus est: iremque sanctus Firmus Episcopus men-
dose scriptis Vitiensis pro Vitiensi. Quid Vite Episcopo
cum Conchilio in Gallia celebrato? In Martyrolo-
gio Vitiardi no legitur Firmus Episcopus in Africa qui
revera in Gallia floruit hoc ipso tempore. Interfuit ei-
dem Conchilio sanctus Gallus Episcopus Arternensis, de
quo plura superius: atque idem Iulianus Vitiensis: ex
quo corrigas Adonem eiusdem Ecclesiae Episcopum,
qui ipsam tradit peruenisse vtiq; ad Zenonis Imper. tem-
pora, cu apparat his Iulianum temporibus cum sedisse
cum Patribus in dicto Conchilio quinto Antrellanensi.
Sed & Lauro Constantiensis & ipse relatus inter San-
ctos, necnon Nicetius Treuetensis, insuper & Praetex-
tatus Roehomagensis, atq; Quintianus Rarenensis pa-
triter praefentes fuerint, quos omnes sanctitate confu-
sus Catholica colit Ecclesia, sacris tabulis ascriptos. Om-
nes vero fuere numero quinquaginta, qui simul eius-
dem Regis cohortatione ad Synodum conuenientes, e-
ius pietatem in hac Synodi praefatione iudem Patres ver-
bis illis testantur reliquerunt: Dominus Childibertus cum
pro amore sacra fidei, studio religiosus, in Aurelianensium vrbem
conuocasset in vnum Dominos sacerdotes, sapientes ore Patrum
audire, quod sacrum est. &c.

* parentem
* profus.
XXVII.

Constituti sunt ab hisdem Patribus canones viginti
tres, quos tu consulas. Quod vbi in eiusdem Conchilio
canone decimo quinto mentio habetur de Xenodocho
Lugdunensi ab eodem Rege, eiusque conuige Vitrochio
aedificato: restitue pro Vitrochio, Vitrogotho, hoc enim
nomine Francorum Reginarum Childiberti coningem
nominatam fuisse, tum ex Gregorio Turonensi sciam ex
Venantio Fortunato & liquet, de qua inferius dicendum
erit. At de his, quae spectant ad Aurelianense Conchilium,
haecenus.

XXVIII.

Hoc eodem anno Theodobertum Regem inuaden-
tem Italiam ex hac vna distulisse, filiumque Theodibal-
dum regi heredem, & paterni militum profectorem
reliquisse, Procopius tradit. De pietate Theodoberti
nonnulla habet vita S. Mauri Abbatis, in quem plura
dem Rex contulit beneficia. Quorodo autem in vena-
tione oratio est obitus eius exorta, narrat Agathias: sed
Gregorius morbo intermisit tradit: qui & de Parthenio,
cui regni ab eo cura commissa erat, ita mox ad dit h:
Frant vero cum Parthianum in odo magno habent, pro es, quod
reputa eis antedicti Regis tempore infirmitate: illic vero in periculo
postitum se certens, coniugium ab vrbis facit, & a duobus Episcopis
suppliciter exort, vt eum ad vrbem Treuericam deducant: populi
sanctis seditionem sua predicatione comprimerent. Quibus
causibus, nocte dum in stratu suo decumberet, per somnium visum
magnum emisit, dicens: Veni, haec, succorret, qui adfuit, & axi-
lans ferte peruenit. A quo ilamore expurgati, qui adert, in-
terrogant, quid hoc esset? Respondit illi: Aofantus anticum meum
cum Paganilla conuige, quos alim interfectos, ad iudicium me
acerferant, dicentes: veni ad respondendum. Zelo enim ductus,
ante aliquot annos, coniugem innocentem amicumque pereme-
rat.

f Greg Tur
ron. lib. 11.
c. 42.
g. Fortun.
car. lib. 1.
XXIX.
THEODO-
BERTI
VITA. quae
vix.

Igitur accedentibus Episcopis ad antedictam vrbem, cum
strepentis populi seditionem ferre non possent, e in in Ecclesia
abdere voluerunt, scilicet ponentes eam in arca, & desuper ster-
nentes vestimenta, quae erant ad vrbem Ecclesia. Populus autem
ingerit.

XXX.